

چکیده

بررسی موضوعی شعر نوجوان و تحلیل زیبایی‌شناسی آن از آغاز تا ۱۳۹۰

به کوشش
مهسا مؤمن نسب

بررسی چگونگی بازتاب موضوعات مختلف در شعر نوجوان، از نکات مهمی است که در ارزیابی وضعیت شعر نوجوان می‌تواند سودمند باشد. در این پژوهش با روشی توصیفی-تحلیلی، چگونگی رویکرد به برجسته‌ترین موضوعات در شعر نوجوان، بررسی شده است؛ برای این منظور، ۱۵ تن از شاعران کودک و نوجوان با نظرسنجی از پنج نفر از متخصصان ادبیات کودک و نوجوان، گزینش شدند و سپس از میان آن دسته از مجموعه‌هایی که برای گروه‌های سنی «ج تا ه» سروده شده بود، یک تا پنج مجموعه شعری برگزیده، انتخاب شد تا با در نظر گرفتن سیر تاریخی سرودن اشعار، تحول هر موضوع تا سال ۱۳۹۰ بررسی شود. در نهایت، ۶۳ مجموعه شعری شامل ۹۶۱ شعر بررسی شد.

همچنین، به منظور ارزیابی سطح هنری آثار در هر موضوع، عناصری مانند «موسیقی»، «بدایع لفظی و معنوی»، «صورخیال و تصویر»، «محتوا و عاطفه» و «بافت و ساختمان کلی» و... در این اشعار، تحلیل زیبایی‌شناسانه شده است.

با توجه به آنچه گفته شد، رساله حاضر در چهار فصل به شرح زیر تنظیم شده است:
فصل اول: مقدمه، سیرکلی شعر کودک و نوجوان، بیان مسأله، اهمیت و ضرورت تحقیق، اهداف تحقیق، پیشینه تحقیق، روش تحقیق و سؤالات تحقیق. فصل دوم: مبانی زیبایی‌شناسی شعر نوجوان. فصل سوم: بررسی موضوعی شعر نوجوان و تحلیل زیبایی‌شناسی آن موضوعات. فصل چهارم: نتیجه‌گیری.

نتایج نشان داد که شاعران به بعضی موضوعات تازه‌تر، مانند موضوع «زندگی شهری» و «کودکان کار» گرایش کمتری داشته‌اند، بعضی از موضوعات شعری، به دلیل اهمیت و گستردگی دایره شمول، بیشتر مورد توجه شاعران واقع شده‌اند؛ نحوه رویکرد به این موضوعات به دلیل تکرار آن‌ها در اشعار مختلف و برانگیختگی‌های عمیق‌تر عاطفی در شاعران، متنوع است و غالباً با رهیافت‌های زیبایی‌شناسانه همراه بوده است؛ از میان این موضوعات می‌توان به موضوع «دین و مذهب» و موضوع «طبیعت» اشاره کرد. بعضی دیگر از موضوعات، با حال و هوای

نوجوانی تناسب کمتری داشتند و بیشتر حدیث نفس شاعران بودند؛ مانند موضوع «بازگشت به کودکی» و موضوع «شعر و شاعری»؛ موضوعات دیگری نیز هستند که به دلیل نزدیکی بیشتر به ذهن و زبان نوجوان، ساده‌تر بیان شده‌اند؛ مانند موضوع «دوستی». در بعضی از موضوعات مانند «رویکرد به بزرگان دینی و شخصیت‌های مذهبی» و «انقلاب اسلامی و دفاع مقدس»، گاه غلبه وجه سفارشی، باعث غافل شدن از ابعاد زیبایی شناختی شده است؛ هرچند در صورت تأثیرپذیری عاطفی شاعران، در پاره‌ای از اشعار با همین مضامین نیز رعایت موازین زیبایی‌شناسانه، منجر به سرایش آثاری با اثربخشی بیشتر شده است. در این میان، موضوعاتی که در تناسب بیشتری با نوجوانی هستند، مانند «خانواده»، «عشق و دوستی» و «مدرسه و تحصیل» با بیان و رویکردهای مخاطب‌پسند، سعی در برقراری ارتباط گسترده‌تری با مخاطب داشته‌اند.

به‌طور کلی شعر نوجوان در بیشتر موضوعات، فاصله زیادی با مخاطب امروز دارد و تصویر دنیای معاصر و دغدغه‌های انسان مدرن، کمتر در آن دیده می‌شود. موضوعات کلیشه‌شده کوششی و شعاری بودن بسیاری از سروده‌ها، آسیب‌هایی است که از بررسی تعداد زیادی از اشعار نوجوان به نظر می‌رسد.

واژگان کلیدی: زندگی شهری، زیبایی‌شناسی، شعر نوجوان، کودکان کار، مدرسه و تحصیل.

Abstract

A Thematic and Aesthetic Analysis of Iranian Teen's Poetry from the outset to 2011

By
Mahsa Momennasab

It is important to explore how to reflect different subjects in adolescent poetry, which can be the focus of attention in assessing the status of adolescent poetry. In this study, a descriptive - analytical method has been investigated how the approach to the most prominent issues in adolescent poetry; For this purpose, 15 children and teenagers have been selected by a poll of five male and adolescent literature specialists and then selected from the series that were written for the "C to h" categories, one to five selected Poetry collections, were selected to consider the evolution of the lyrics, by 2011. Finally, 63 collections of poetry including 961 of poetry were investigated. Also, in order to assess the artistic level of work on each subject, elements such as The "music of words and Spiritual music", "The image and the illusion", "content and emotion", "context" and "general structure" and etc, in these poems have been aesthetic.

According to what was said, the present thesis has been set in four chapters: The first chapter: general, issue expression, importance and necessity of research, purpose of research, research history, research method and research questions. Chapter 2: The Theory aesthetics of adolescent poetry. Chapter 3: An examination of the topic of adolescent poetry and the analysis of the aesthetics of those topics. Chapter 4. Conclusion.

The results showed that poets have less tendency to some newer subjects such as "Urban life " and "children of work. Some of the themes of Poetry, because of their importance and breadth of inclusion have been considered by poets. The style of approach to these subjects is varied because of their repetition in different poems and the deeper emotional explanation of the poets and is often associated with aesthetic approaches; Among these issues, can be referred to "Religion" and "nature". Others , however, were less suited to the mood of adolescence , and were most confident of poets ;like the subject of " nostalgia" and the subject of " Poetry theme", there are other subjects which are expressed as "friendship" because of their closeness to teen's minds and language. In some subjects such as " How to approach to religious scholars and religious personalities" and " Islamic revolution", Sometimes domination of custom has caused ignorance of aesthetic dimensions. However, in the case of the influence of the poets, in some poems according to the aesthetic standards, composing works is more effective. Meanwhile, topics that are more suited to Teenagers, such as "Family", " Love and friendship" and " School and education" have tried to establish a stronger relationship with the audience.

in general, the juvenile poem in most subjects has a lot of distance with the audience today and the image of the contemporary world and modern humans are less visible. despite the fact that many of the poems have been written, it is hard to read the words that have been written and the slogans of many of the poems have been written.

keywords: Aesthetics, Child Labor, Poetry Topics, School and Education, Teenage Poetry, Urban Life .